

Religija i Crnogorske Podele

Author: [Milka Tadic](#)

Rastu tenzije medju pristalicama dve suprotstavljene pravoslavne crkve u Crnoj Gori.

Proslave verskih praznika u Crnoj Gori ove godine dovele su do usijanja odnose dva bloka, nepomirljiva po pitanju ostanka ili odlaska iz Jugoslavije. Bilo je pucanja u vazduh, otrovnih politickih poruka, nacionalistickih ispada i ikonografije iz vremena Milosevica, fizickih nasrtaja, podmetanja bombi i zabrana skupova.

Moze se ocekivati da ce tenzije rasti kako se priblizava referendum, koji treba da odluci o sudbini zemlje, a koji proindependisticki predsednik Milo Djukanovic planira za prolece.

U ovom trenutku stanovnistvo je podeljeno na pristalice vladajuce koalicije "Pobeda je Crne Gore", i koalicije "Zajedno za Jugoslaviju", a nijedan blok nema ubedljivu prevagu, sto vec dugo blokira normalan politicki zivot zemlje.

Religija, mada svi Crnogorci pripadaju pravoslavlju, takodje je kamen spoticanja. Oni koji su za ostanak u Jugoslaviji, mahom na severu Crne Gore, osecaju se kao Srbi i privrzeni su Srpskoj pravoslavnoj crkvi, SPC, dok se oni koji bi da odu, posebno na jugu Crne Gore, na Cetinju i u Podgorici, okupljaju oko Crnogorske pravoslavne crkve, CGC, kojoj SPC nikad nije priznala autofekalnost.

Srpska pravoslavna crkva i opoziciona kolicija "Zajedno za Jugoslaviju" okupile su hiljade pristalica tokom januarskih verskih praznika. Na skupovima su nosene srpske i jugoslovenske zastave, slike Slobodana Milosevica, i simboli srpske kraljevske porodice Karadjordjevic.

Sa druge strane, proindependisti su se okupljali na Cetinju, u Niksicu i Podgorici. Ovim manifestacijama prisustvovalo je, takodje, vise hiljada ljudi. Najbrojniji skup bio je na Cetinju. Nosene su stare crnogorske zastave iz vremena crnogorske kraljevske porodice Petrovic, pevale su se crnogorske nacionalne pesme. I na tim skupovima je bilo dosta oruzja i pucanja u vazduh, ali nije bilo incidenata.

Prvi incident dogodio se u Beranima, gradu na severu Crne Gore i jakom prosrpskom uporistu. Tokom pravoslavnog Badnjeg dana, 6. januara, okupilo se dve hiljade pristalica SPC da bi sprecili obred nalaganja badnjaka vernicima Crnogorske pravoslavne crkve (CPC).

Prvi put ove godine mali broj pristalica CPC, nekoliko desetina odvazio se da obavi bozicnu ceromoniju. Njih su sekirama, srpovima, ledenicama, hicima iz automatskog oruzja rasterale pristalice SPC, shvativsi taj akt independista kao stavljanje prsta u oko. Koalicija "Zajedno za Jugoslaviju" optuzila je crnogorsku vlast za namerno izazivanje sukoba u ovom gradu.

Protivnici nezavisnosti mahali su sekirama i automatima, uzvikivali imena bivsih srpskih lidera i ratnih voda Slobodana Milosevica i Radovana Karadzica i pevali nacionalisticke srpske pesme.

Pristalice SPC su se sukobile sa policijom, na koju su nasrtali automobilima i prijetili aktiviranjem rucnih bombi. Masu je predvodilo svestenstvo SPC, predsednik opstine Sveto Mitrovic, nekadasnji clan Djukanoviceve Demokratske partije socijalista (DPS), a sada veliki oponent nezavisnosti, te lokalni lideri koalicije "Zajedno za Jugoslaviju" (ZZJ).

Crnogorski ministar policije, Andrija Jovicevic, demantuje Mitrovicove reci. On tvrdi da su policijske snage tokom obezbedjivanja skupa provocirane i fizicki napadnute. "Doslo je do udaranja pesnicom i sekirom na policiju, pa cak i uperivanja pistolja u stomak jednog policajca, kao i pokusaja aktiviranja rucne bombe", kaze Jovicevic.

Policija je uhapsila vise lica, a jedan broj onih za kojima je MUP tragao skrivali su se, prema policijskom saopštenju, u obliznoj kasarni Vojske Jugoslavije (VJ). Nakon sto su napustili kasarnu oni su uhapseni.

Hapsenjem pocinilaca, na meti napada projugoslovenskih snaga nasao se Dragan Mazic, nacelnik policije u Beranima. Samo nekoliko dana kasnije u zgradi u kojoj zivi podmetnuta je bomba, koja je u eksploziji unistila njegov i jos nekoliko stanova, ali niko nije povredjen.

Dragan Mazic kaze za IWPR: "Preceno je meni i mojoj porodici, jer su policijske snage rasturile skup pristalica SPC i pohapsile izgrednike. Da nismo reagovali, mislim da bi doslo do krvoprolica".

Miodrag Vlahovic, director Centra za bezbednosne studije u Podgorici kaze : "Teroristicki napad na nacelnika MUP-a u Beranima, morao bi da zabrine crnogorsku vlast, jer se time pokazuje da su pristalice odrzanja Jugoslavije spremne i na ozbiljne oksraje".

Sveto Mitrovic je, medjutim, za sukobe optuzio policiju i crnogorsku televiziju, koja je danima najavljivala skup CPC u Beranima, cime je isprovocirala vernike SPC u ovom gradu.

"Doduse, neki su ljudi posedovali oruzje i pucalo se. Ali, pucali su i gore, na Cetinju, kada su nalagani badnjaci te njihove, takozvane Crkve, pa na Cetinju niko nije uhapšen", kaze Mitrovic.

Nakon izgreda u Beranima, crnogorska policija je odgovorila zabranom doceka pravoslavne nove godine pristalicama SPC i koalicije "Zajedno za Jugoslaviju" na glavnom trgu u Podgorici, u noci izmedju 13. i 14. januara.

To je opravdano bezbedonosnim razlozima i strahom od sukoba, jer su na istom mestu docek pravoslavne nove godine bile zakazale nevladine organizacije Nezavisno udruzenje mladih i Udruzenje estradnih umjetnika. Ove dve organizacije apelovale su na gradjane da se okupe bez partijskih i verskih simbola, kako bi pravoslavna nova godina bila povod zblizavanja, a ne deoba.

Oni su, nakon zabrane policije, odustali od skupa.

Koalicija "Zajedno za Jugoslaviju" i pristalice SPC, okupili su se na drugom mestu, nedaleko od trga, ispred srpske crkve. Hiljade njihovih pristalica doslo je u glavni grad i iz drugih mesta iz Crne Gore. Na skupu su nosili slike Slobodana Milosevica i cetnicke zastave, simbole srpskog i crnogorskog nacionalistickog pokreta iz vremena Drugog svetskog rata.

Govor Miroplita Anfilohija, prvaka SPC u Crnoj Gori, kao da je pisan devedesetih, kada su ratovi tutnjali Balkanom, a Milosevic bio u punom zamahu. On je u svom govoru prokleo sve one koji se zalazu za odvajanje Crne Gore od Srbije.

Jake policijske snage cuvale su drzavne institucije u noci izmedju 13. i 14. januara, ali je sve proslo bez fizickog nasilja.

To ne znaci da ova proslava nije bila prst u oko pristalica nezavisnosti. Socijaldemokratska partija, SDP okrivila je SPC i opozicionu koaliciju "Zajedno za Jugoslaviju" za raspirivanje nacionalne i verske mrznje u Crnoj Gori i za provociranje sukoba.

Predsjednik Liberalnog saveza Miodrag Zivkovic izjavio je da: "Govor mitropolita Anfilohija podseca na ponavljanje vec vidjenog, prizivanje sukoba. Taj govor ne prilici crkvenom velikodostojniku".

Nakon skupova u Beranima i Podgorici, Miodrag Vlahovic, ocenio je da se situacija u Crnoj Gori komplikuje, te da uoci referendumu pristalice zajednicke drzave pokazuju da nece birati sredstva.

Iz jugoslovenske koalicije osporavaju ovakve ocene i traze ostavku minsitra policije Andrije Jovicevica, zbog toga sto je zabranio skup jugoslovenskim snagama na trgu glavnog grada.

Nema sumnje da ce se slicno odmeravanje snaga nastaviti, jer i jedna i druga strana imaju iza sebe masu. Opasnost od nasilja nije iskljucena, mada je jos uvek pod kontrolom.

Milka Tadic Mijovic je urednik crnogorskog nedeljnika "Monitor".

Location: [Serbia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/religija-i-crnogorske-podele>